

In beweging...

3 x GELOVEN = ...

- Postmoderne tijd.
- Nieuwe spiritualiteit.
- 40 woorden in de woestijn.
- Een nieuw paradigma.
- New Age.

Allerlei termen, die in verschillende 'praat-circuits' gebruikt worden. Ze suggereren allemaal iets van diepgaande veranderingen, die zich voltrekken in ons leven en in de samenleving. Omdat dit idee van een cultuurbreuk zo gangbaar is hoor je al gauw iemand zeggen: "We leven nu natuurlijk in een andere tijd..."

Oh ja?

Soms zou ik de spreker willen onderbreken: "Zitten we elkaar dit niet gewoon aan te praten? Hoe anders is het dan? Wat wil je er eigenlijk mee zeggen..." Ik wil vooral doorvragen, als ik de indruk heb dat iemand een tegenstelling neerzet (wij - zij, vroeger - nu) als 'afdoende verklaring', terwijl je tegelijk z'n onvrede of machteloosheid voelt. Dan spring ik op de ketting. Want oké, er verandert van alles, maar *hoe* precies? Kun je er ook konstruktief mee omgaan?

Soms hoor ik deze 'verklaring' in groepen ouders. Met name als zorgen geuit worden over de jongeren, die zich niet meer voegen naar wat pa en ma willen. Da's pijnlijk, vooral als het over geloven gaat. "We leven in andere tijd..." krijgt dan al gauw iets van berusten. Dat helpt niemand, dus - om iedereen erbij te betrekken - verdeel ik de ploeg in drieën. Elk sub-groepje krijgt een eigen opdracht. "Bedenk met elkaar zoveel mogelijk overeenkomsten en verschillen tussen 'geloven' en 'het bewonen van een oud huis'. Kan iemand daarvan wat notities maken? Dan praten we er straks over door."

Na 7 keer uitproberen zie ik een terugkerend patroon. Twee van de drie beelden zijn snel gevonden. Terwijl ik denk dat de derde beter de praktijk van jongeren weergeeft. Maar goed, ik loop vooruit, daarom eerst de beide uitersten.

... ALS HET BEWONEN VAN EEN OUD HUIS

Deze eerste vergelijking blijkt erg herkenbaar. Vooral wie zich voluit inzet in zijn kerk kan met dit beeld goed uit de voeten. "We staan gelukkig in een geloofstraditie. Dat moet natuurlijk bij de tijd gebracht worden, logisch. Bij een oud huis blijf je ook altijd bezig..." Ik heb wat notities overgeschreven, die spreken wel voor zich. Overeenkomsten zijn vrij gemakkelijk te vinden en daar gaat het ook om. De verschillen tonen dat je elke beeldspraak niet te ver moet doortrekken. Al worden er soms leuke observaties gedaan.

GELOVEN = als het BEWONEN van een OUD HUIS

overeenkomsten

- * beide hebben een geschiedenis
- * steer-vol, je krijgt er een emotionele band mee
- * je moet er altijd aan blijven werken
- * voel je je er thuis, dan verhuur je niet zomaar
- * vertrouwd
- * stevig, stabiel

verschillen

- * een huis is vergaankelyk
- * geloof niet
- * huis - prijzig, geloof - geen
- * geloven is dynamisch
- * een huis heeft beperking
- * geloven niet
- * oud huis = koud huis
- * warmte van het geloof
- * uitrotingsgevaar

... ALS HET DEELNEMEN AAN EEN LOPEND BUFFET

Een paar jaar geleden kwam Anne van der Meiden met zijn vondst van een 'koud buffet'-cultuur. Dat scoorde direkt en nog steeds. Ik hoor het tenminste vaak gebruiken, in heel verschillende kringen. Geloven? Je pikt mee wat je lekker vindt. Alle nadruk ligt op de persoonlijke voorkeur. Je stelt *jouw* maaltijd samen zoals *jij* dat wilt. Eenzijdig?

GELOVEN = als het DEELNEMEN aan een LOPEND BUFFET

overeenkomsten

- * je moet zelf voor alles kiezen
- * actief zijn: doe je niet, dan krijg je niet
- * overdaad schaadt
- * selecteren op smaak
- * beide geven feestelijke gevoel
- * enorm veelzijdig aanbod
- * bereiding duurt lang
- * consumptie

verschillen

- * eten kun je alleen, geloven niet
- * geloven is voor elke dag, dagelijks naar 'n buffet?
- * he, dank je!
- * voedsel bedruft, geloof niet
- * buffet - consumptie

Dat kan, maar je hebt er tenminste zelf de hand in gehad. Zoals prof. van der Meiden lachend opmerkte: "Als een kelner in een restaurant je precies hetzelfde bord zou serveren, zou je hoogst verontwaardigd zijn. Dan lijkt het opeens nergens naar, maar omdat je het allemaal zélf bij elkaar schepte ziet het er prima uit!"

Intermezzo

Even terug naar die ouder-groepen. Soms wordt het gesprek heel concreet: jongere & geloven, wat is ónze rol daarin? De visies daarop variëren, maar vaak is bovenstaande tweedeling terug te vinden. Sommige ouders verwachten dat hun kinderen net zo'n band met de kerk hebben als zijzelf. Ook al zeggen ze het niet met die woorden, eigenlijk vinden ze: "Naar de kerk gaan, dat is een dragende muur! Haal je die weg dan stort de hele zaak in." Daarom wordt zoon of dochter er elke zondag opnieuw aan herinnerd mee te gaan. "Nee, leeftijd doet er niet toe. Ja, soms moet je wat soepel zijn, maar de kerkdienst hoort er gewoon bij." Punt uit.

Andere ouders daarentegen leggen de keus volledig bij hun kind. "Ze zijn nu op een leeftijd dat ze toch vooral zélf moeten aangeven wat ze willen, ook waar het het geloof betreft. Misschien leggen ze iets op hun bord wat ik niet zou nemen, maar als het voedzaam is heb ik er geen moeite mee." Het initiatief ligt nu bij zoon of dochter en dat kan verrassingen opleveren. Opeens wordt de radio nóg harder gezet en zingt dochterlief mee met de schelle stem van Joan Osborne: 'What if God was one of us, just a stranger on the bus...' "Hè? Naar de kerk wil ze niet, maar dit is het helemaal..." Of de oudste zoon gaat volkomen onverwacht mee met z'n neef naar een EO-Jongerendag. "Hoe kan dat? Maar, eh... laat ie vooral gaan!"

En toch...

Blijven in het bekende kerkelijk 'huis', dat kan het helemaal zijn, maar is er *met het hart* voor gekozen? Dit is wèl de leeftijd van het voorlopige, van het ontdekken vóór je je verbindt. Tegelijk, alles zetten op de individuele keuzevrijheid, dat is wel eigentijds, maar misschien te. 'Buffetten aflopen' kan een *heel solistisch* gebeuren worden. Bovendien is het knap vermoeiend. Wat met beide beelden over het hoofd wordt gezien is het *effekt van de vriendengroep*.

... ALS HET DRAGEN VAN EEN WARME JAS

Daarom heeft een derde groepje dit beeld bij de kop gepakt. Het is iets minder pakkend, al vindt men wel parallellen. Wat ik ermee wil aangeven vat ik samen tot: 'tijdelijke groeps-chemie'. Voor een aantal jaren klikt het tussen enkele jongeren. Dat blijkt o.a. uit de manier van kleden. In eenzelfde stijl, dat geeft vastigheid en identiteit. Ja, voor zolang het duurt. Zo'n vriendenclubje blijkt behoorlijk bepalend te zijn voor ieders vorming, ook voor de geestelijke ontwikkeling. Voorbeelden? Dat jongerenkoor waar de vitaliteit vanaf spat. Ze hebben wat met elkaar, dat zie je!

Of die jeugd diakonie, waar drie, vier jongeren enthousiast voor worden. Andere jongeren spreekt het niet aan, maar zij zetten zich gezamenlijk in.

Natuurlijk er zijn mitsen en maren. Voor een tijd is dit het, niet voor altijd. Opeens kan de klad erin komen. Voor dit groepje is dit het, maar 'hun formule' hoeft geen navolging te krijgen. "Onze jongeren zijn gemotiveerd, ze zitten voorin de kerk." Mooi, maar ga er niet vanuit dat de ploeg na hen ook zo is. Misschien blijft die weg of wordt er weer achterin op banken gekrast. De betekenis van vrienden, daar kun je als ouders nauwelijks om heen. Nog één voorbeeld. Op de deurmat ligt een uitnodiging voor de jeugdgroep van de gemeente. "Oh ja, daar had Esther het al over, daar ga ik wel naar toe..." Dat is dan mooi meegenomen. Het kan ook anders gaan. Esther die het niet ziet zitten en 'dus' jouw dochter ook niet. Ook dan helpt het oog te krijgen voor dat vriendengroepje. Dáár gastvrij voor te zijn en ze in je hart te sluiten. Dat kan de weg banen voor de Heer. Zoals ik las van een Amerikaanse zonder enige kerkelijke achtergrond, die - het is té mooi om te vertalen - haar ommekeer verklaarde met: "they loved me into the faith."

GELOVEN = als het DRAGEN van een WARME JAS
 overeenkomsten verschillen

- * beschutting
- * beide geven bepaalde uitstraling
- * veiligheid, zekerheid
- * Jas moet je aantrekken, geloof ook je eigen maken
- * Kan beklemmend worden
- * geloof slijft niet
- * Jas is suizoengeluid
- * geloof niet een jas; wie wil geloof leg je niet gemaldecijfc naar;

Met dank aan de ouders die deelnamen aan ontmoetingsrondes in Alphen a/d Rijn, Bennekom, Delft, Dokkum, Hazerswoude, Oudenbosch en Zwijndrecht